

Division kirurgi
Elisabeth Liljekvist

2025-10-01

Initiativärende - utredning

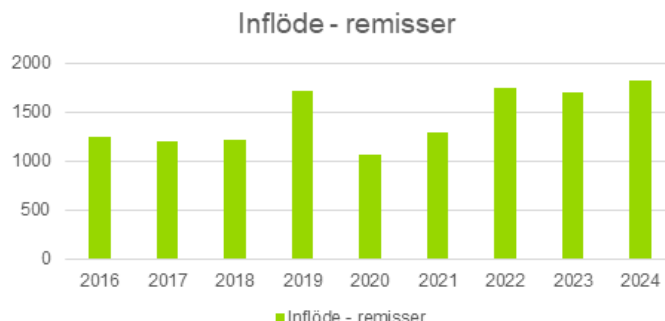
Hörcentralens verksamhet och nuläge

Hörcentralens verksamhet består av följande delar:

- Diagnostik av barns och vuxnas hörselproblem.
- Utprovning av hörapparat och i vissa fall andra hjälpmedel för såväl hemmabruk, som för arbetsplatser/skolor.
- Serviceverksamhet där såväl tekniker som audionomer involveras.
- Nära samarbete med pedagogiska hörselvården, som bl a arbetar mot skolor och arbetsplatser.

Inflöde till Hörcentralen 2016–2024

Grafen visar inflödet till Hörcentralen (exklusive barn) mellan åren 2016 och 2024. Inflödet inkluderar både nya patienter och patienter som behöver prova ut nya hörapparater. En tydlig ökning ses år 2019, vilket sammanfaller med att hörselgränsen togs bort. Under 2020 och 2021 minskade inflödet till följd av pandemin.

Återkommande behov av hörapparater

Eftersom en hörapparats livslängd uppskattas till 5–6 år är behovet återkommande. En satsning på nybesök, som den som genomfördes 2023, kommer därför att generera ett förnyat behov inom fem år.

Behov och kapacitet

Totalt behov av besök inklusive telefonkontakter låg 2024 på närmare 12 000 varav 1800 av dessa var hörapparats-utprovningar. Fördelningen av besök ses i tabellen nedan som är hämtad från Hörselcentralens Produktion- och kapacitetsstyrning. Faktiskt utförda nybesök 2024 var strax över 1400 st.

Vårdtjänst	Antal per år
Barnaud öron 60 min	30
Barnaudiometri 60 min	750
BRA 90 min	75
BRA barn	20
Teknikerbesök	1800
Jour 45 min	1450
Mottagningsbesök 60 min	4500
Mottagningsbesök 90 min	480
Nybesök-måttlig 90 min	1800
Nybesök-grav 120 min	120
OAE 120 min	60
Telefonbesök	570
Telefonbesök barn	100

För att möta behovet finns ett behov om 13,7 audionomer. Hörcentralen har 12 st audionomer anställda, motsvarande 10 årsarbetande (åa). Med två föräldralediga audionomer sedan våren -24 har antalet årsanställda legat på 8,4-8,9 åa.

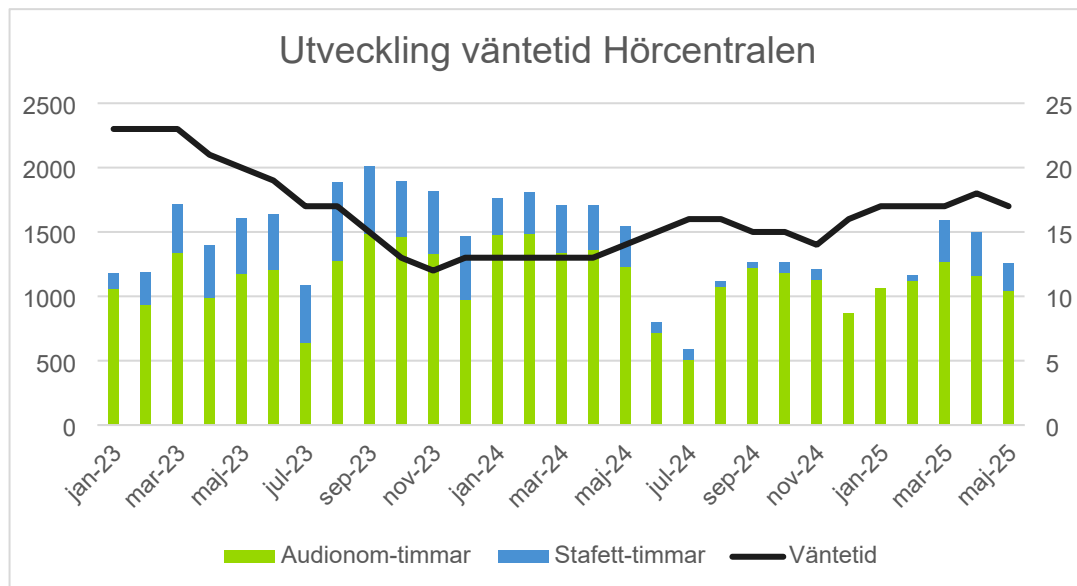
Juni 2025 har Hörcentralen 17 månaders väntetid för hörapparatutprovning och strax över 1000 patienter har väntat mer än 90 dagar på att få komma på ett första besök. Totalt antal väntande är närmare 1400 patienter.

Kostnaden för 13,7 audionomer samt antalet hörapparater som 1800 utprovningsbesök förväntas generera redovisas nedan.

Audionom kostnad	8 590 544
Hörapparat kostnad	5 670 000
Total kostnad	14 260 544

Åtgärder för att minska väntetider

För att hantera de växande köerna upphandlades stafettaudionomer i slutet av 2022. Under 2023 var tre stafettaudionomer verksamma under större delen av året. Detta bidrog till att väntetiden minskade från 23 till 13 månader. Under 2024 och 2025 har stafettveckorna varit färre till antalet, vilket lett till att väntetiden stigit upp till 18 månader – dock med en nedåtgående trend.

Diagrammet visar väntetiden i förhållande till utförda audionomtimmar, stafetter samt egen personal. Under 2023 fanns 3 inhyrda stafettaudionomer på plats. Väntetiden minskade då från 23 månader till 13 månader. Under 2024 hade vi inhyrda stafetter, främst under början av året. Färre stafetttimmar i kombination med tapp på egna audionomer (tex 2 föräldralediga) har resulterat i ökad väntetid.

Januari 2023 – 23 månaders väntetid. Andel av väntande inom 90 dagar 20,4%

December 2023 – 13 månaders väntetid. Andel av väntande inom 90 dagar 34%

Maj 2025 – 17 månaders väntetid. Andel av väntande inom 90 dagar 25,8%

Kostnad vid genomförande av initiativärendets förslag

Vid konkurrensutsättning av hörapparatsverksamheten skulle ca 1600 nybesök/år kunna flyttas till privat vårdgivare. I dagsläget tillkommer en ryggsäck på 1100 patienter. Utprovning och hörselrehabilitering för patienter med grav hörselnedsättning samt för patienter med tinnitus bör ligga kvar på Hörcentralen, vilket motsvarar omkring 220 nybesök per år. Utöver detta kommer Hörcentralen fortsatt att ansvara för barnverksamhet, serviceverksamhet (för patienter med grav hörselnedsättning och tinnitus) samt diagnostik kopplad till öronmottagningen.

Kostnad privat vårdgivare

Kostnaden, för att lägga ut utprovningen till privat vårdgivare ligger på ca 4250kr per patient, exklusive hörapparat. Det årliga inflödet av nya utprovningar landar på ca 18 Mkr/år med ytterligare 10 Mkr för att även ta ryggsäcken, detta förutsatt att en privat vårdgivare etablerar sig i länet.

	Årlig kostnad	Övervånande
	1800 patienter	1100 patienter
4250 per patient	7 650 000	4 645 000
Hörapparat kostnad	5 670 000	3 465 000
Total körsatsning kostnad	13 320 000	8 140 000

Årlig kostnad 13 Mkr, totalt inkl övervånande 21 Mkr.

Kostnad kvarvarande verksamhet

Om hörapparatsverksamheten bryts ut visar en simulering i produktions- och kapacitetsstyrningen ett behov av 7 audionomer för kvarvarande verksamhet. Nedan visas kostnaden för 7 audionomer samt det förväntade antalet (220 st.) sålda hörapparater per år.

Total kostnad	
Upphandlad kostnad	13 320 000
Kvarvarande verksamhet	5 082 329
	18 402 329

Ekonomiska förutsättningar

Vid konkurrensutsättning skulle den årliga kostnaden till privat vårdgivare uppgå till 13 Mkr. Utöver detta skulle kostnad för Hörcentralens egna verksamhet tillkomma på 5 Mkr samt en engångskostnad på 8 Mkr pga ryggsäcken med överväntande.

Upphandlad kostnad	
Upphandlad kostnad	13 320 000
Kvarvarande verksamhet	5 082 329
Överväntande	8 140 000
	26 542 329

Verksamhetens sammanlagda bedömning utifrån uppskattade kostnader är att det idag inte finns ekonomiska resurser för att hantera kösituationen enligt initiativärendets intentioner. Initiativärendet föreslås därför avslås.